

Петро ЛЕБЕДИК,

аспірант кафедри обліку і оподаткування,
Західноукраїнський національний університет,
вул. Львівська, 11а, Тернопіль, 46009, Україна.
Електронна адреса: p.lebedyk@st.wunu.edu.ua.
ORCIDID:

ТРАНСФОРМАЦІЯ КОМПЕТЕНЦІЙ БУХГАЛТЕРІВ ЯК ЕЛЕМЕНТУ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Лебедик П. Трансформація компетенцій бухгалтерів як елементу обліково-аналітичного забезпечення. *Вісник економіки*. 2025. Вип. 2. С. 173–185. DOI: 10.35774/visnyk2025.02.173.

Lebedyk, P. (2025). Transformatsiia kompetentsii bukhhalteriv yak elementu oblikovo-analitychnoho zabezpechennia [Transformation of accountants' competencies as an element of accounting and analytical support]. *Visnyk ekonomiky – Herald of Economics*, 2, 173–185. DOI: 10.35774/visnyk2025.02.173.

Анотація.

Вступ. У сучасних умовах особливого значення набуває аналіз трансформації професійного профілю бухгалтера в контексті обліково-аналітичного забезпечення підприємств. Бухгалтерський персонал відіграє ключову роль у зборі, обробці та інтерпретації даних, які слугують основою для стратегічного та оперативного управління. Тому важливо розуміти, які саме компетенції сьогодні вважаються пріоритетними для роботодавців та як вони змінюються під впливом цифровізації.

Мета статті полягає в обґрунтуванні ролі бухгалтерського персоналу як ключового елементу системи обліково-аналітичного забезпечення діяльності підприємств.

Методи дослідження. У дослідженні використано загальнонаукові методи: аналіз і синтез (для структуризації компетенцій), індукцію і дедукцію (для формування висновків), порівняння (для виявлення змін між 2024 і 2025 роками), а також узагальнення (для встановлення загальних тенденцій). Основним спеціальним методом став контент-аналіз понад 1500 вакансій з міжнародних платформ (Indeed, Glassdoor, ZipRecruiter), що дозволив виявити динаміку вимог до професійних, особистісних і цифрових компетенцій бухгалтерів. Для підвищення достовірності дані були очищені від дублікатів та стандартизовані.

Результати. Отримані результати свідчать про стабільність вимог до основних професійних навичок бухгалтерів, зокрема обліку, управління та

звітності. Водночас відзначено зростання значущості аналітичних навичок (+10 п.п.), здатності до вирішення проблем (+15 п.п.) та цифрових компетенцій, зокрема базових знань про інструменти AI (+4 п.п.). Також простежується поступове зближення українського профілю бухгалтера з міжнародною моделлю.

Перспективи. Подальші дослідження варто зосередити на оцінюванні ефективності підготовки бухгалтерів до цифрових викликів, вивченні впливу AI на їхні функціональні обов'язки, порівнянні трансформацій компетенцій в Україні та ЄС, а також аналізі перспектив нових спеціалізацій у межах професії – усе це сприятиме науково обґрунтованій модернізації ролі бухгалтера в умовах цифрової трансформації.

Ключові слова: бухгалтер, професійні навички, особистісні компетенції, штучний інтелект, вирішення проблем, ринок праці.

Формули: 0, рис.: 7, табл.: 0, бібл.: 13.

Petro LEBEDIK,

Postgraduate Student, Department of Accounting and Taxation,
Western Ukrainian National University,
11a Lvivska St., Ternopil, 46009, Ukraine.
Email: p.lebedyk@st.wunu.edu.ua.
ORCID ID:

TRANSFORMATION OF ACCOUNTANTS' COMPETENCES AS AN ELEMENT OF ACCOUNTING AND ANALYTICAL SUPPORT

Abstract.

Introduction. In modern conditions, the analysis of the transformation of the professional profile of an accountant in the context of accounting and analytical support of enterprises is of particular importance. Accounting personnel play a key role in the collection, processing and interpretation of data that serve as the basis for strategic and operational management. Therefore, it is important to understand which competencies are currently considered a priority by employers and how they are changing under the influence of digitalization.

The purpose of the article is to substantiate the role of accounting personnel as a key element of the system of accounting and analytical support for the activities of enterprises.

Research methods. The study used general scientific methods – analysis and synthesis (for structuring competencies), induction and deduction (for forming conclusions), comparison (to identify changes between 2024 and 2025), as well as generalization (to establish general trends). The main specific method was a content analysis of over 1500 job postings from international platforms (Indeed, Glassdoor, ZipRecruiter), which made it possible to identify the dynamics of requirements for the professional, personal, and digital competencies of accountants. To increase reliability, the data was cleaned of duplicates and standardized.

Results. The results obtained indicate the stability of requirements for basic professional skills of accountants, in particular accounting, management, and reporting. At the same time, an increase in the significance of analytical skills (+10 percentage points), problem-solving

abilities (+15 percentage points), and digital competencies, including basic knowledge of AI tools (+4 percentage points), was noted. There is also a gradual convergence of the Ukrainian accountant profile with the international model.

Prospects. Further research should focus on assessing the effectiveness of training accountants for digital challenges, studying the impact of AI on their functional responsibilities, comparing the transformation of competencies in Ukraine and the EU, as well as analyzing the prospects for new specializations within the profession – all of which will contribute to a scientifically sound modernization of the accountant's role in the context of digital transformation.

Keywords: accountant, professional skills, personal competencies, artificial intelligence, problem-solving, labor market.

Formulas: 0, **fig.:** 6, **tabl.:** 0, **bibl.:** 13.

JEL classification: J24, M41, O33.

Постановка проблеми. Умови цифрової трансформації економіки зумовлюють суттєві зміни у змісті професійної діяльності фахівців у сфері обліку та аналізу. Інтенсифікація впровадження сучасних інформаційних технологій, автоматизація облікових процесів і розвиток аналітичних платформ призводять до перегляду традиційних підходів до формування компетентностей бухгалтерського персоналу. У зв'язку з цим, роботодавці висувають нові вимоги до бухгалтерів, що стосуються не лише технічних знань у сфері обліку, а й володіння аналітичними інструментами, цифровими навичками, розуміння бізнес-процесів та здатності працювати в умовах динамічного інформаційного середовища.

У такому контексті особливої актуальності набуває дослідження трансформації професійних компетенцій бухгалтерів як ключової складової обліково-аналітичного забезпечення підприємств. Знання та навички, які роботодавці вважають пріоритетними, формують вимоги до підготовки бухгалтерських кадрів та визначають їхню конкурентоспроможність на ринку праці.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблематика трансформації професійних компетенцій бухгалтерів відображена у працях науковців, зокрема в контексті цифровізації обліку, впровадження автоматизованих інформаційних систем та розвитку аналітичної функції бухгалтерського обліку. Дослідженню цієї теми присвячені праці таких науковців, як Гевлич Л. Л. [1], Колісник О. П. [2], Король С. Я. [3; 4], Фоміна О. В. [3; 4], Нагірська К. Є. [5], Плікус І. Й. [6; 7], Ткачук І. М. [8]. Водночас недостатньо уваги приділено емпіричному аналізу актуальних вимог до бухгалтерів на основі контенту вакансій, що ускладнює об'єктивне визначення пріоритетних компетенцій для забезпечення ефективної професійної діяльності в умовах цифрової трансформації.

Мета статті полягає в обґрунтуванні ролі бухгалтерського персоналу як головного елементу системи обліково-аналітичного забезпечення діяльності підприємств.

Методи дослідження. У дослідженні використано загальнонаукові методи: аналіз і синтез (для структуризації компетенцій), індукцію і дедукцію (для формування висновків), порівняння (для виявлення змін між 2024 і 2025 роками), а також узагальнення (для встановлення загальних тенденцій). Основним спеціальним

методом є контент-аналіз понад 1500 вакансій з міжнародних платформ (Indeed, Glassdoor, ZipRecruiter). За його допомогою виявлено динаміку вимог до професійних, особистісних і цифрових компетенцій бухгалтерів. Для підвищення достовірності дані були очищені від дублікатів та стандартизовані.

Викладення основного матеріалу дослідження. Обліково-аналітичне забезпечення є системою, яка охоплює процеси збору, обробки, інтерпретації та подання інформації, необхідної для прийняття обґрунтованих управлінських рішень. У цій системі центральне місце займає бухгалтерський персонал, який не лише веде облік господарських операцій, а й формує інформаційний ресурс для внутрішніх і зовнішніх користувачів. Саме через функціонування бухгалтерської служби реалізується значна частина процедур обліку, узагальнення даних та первинного аналізу.

Бухгалтери забезпечують належний рівень якості облікової інформації, її точність, повноту й своєчасність, що є критично важливим для ефективного функціонування системи управління підприємством. Крім того, в умовах зростання ролі управлінського обліку та аналітики, компетентності бухгалтерів усе частіше охоплюють не лише традиційні облікові функції, а й аналітичну обробку даних, побудову звітів для прогнозування та підтримки управлінських рішень.

Таким чином, бухгалтерський персонал є не лише виконавцем облікових процедур, а й активним учасником формування обліково-аналітичного забезпечення, що безпосередньо впливає на рівень інформаційної підтримки стратегічного та оперативного управління підприємством.

Гуменна-Дерій М. В. та Знак Н. у роботі «Особливості організації обліку і оподаткування в Канаді: теорія та практика» звертають увагу на професійні бухгалтерські організації, які відіграють провідну роль у сертифікації бухгалтерського персоналу. Отримання диплома сертифікованого бухгалтера від цих організацій передбачає виконання обов'язкових умов, зокрема: наявність теоретичних знань з фінансового обліку, оподаткування та специфіки формування звітності; знання та застосування нормативно-правової бази, зокрема національні та міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та звітності; практичні навички роботи з програмними продуктами, призначеними для ведення фінансового обліку та складання звітності; успішне складання кваліфікаційних іспитів та отримання відповідного сертифіката [9].

У статті Король С. Я. та Клочко А. «Hard та softskills бухгалтера» досліджено еволюцію професійних компетенцій бухгалтерів в умовах цифровізації економіки. Авторки підкреслюють, що сучасний бухгалтер повинен володіти не лише технічними знаннями (hardskills), такими як ведення обліку, знання податкового законодавства та робота з фінансовими звітами, а й м'якими навичками (softskills), зокрема комунікації, критичного мислення, адаптивності та емоційного інтелекту. Таке поєднання навичок є необхідним для ефективного виконання обліково-аналітичних функцій та ухвалення обґрунтованих управлінських рішень [4].

Мукан Н. В., Мукан О. В. та Драган Р. у статті «Професійна підготовка бухгалтера крізь призму потреб роботодавців» доходять висновку, що затребуваними на ринку праці є бухгалтери, що володіють базою знань, сформованими вміннями і навичками,

демонструють відповідні професійні цінності та ставлення, які дають їм виконувати на високому рівні професійні функції [10].

Плікус І. Й., Жукова Т. А. та Осадча О. О. у статті «Модель професії бухгалтер в епоху цифрових трансформацій: основні напрями компетентностей бухгалтера» зазначають, що бухгалтер майбутнього потребує оптимального співвідношення професійних компетенцій (технічних знань, навичок і умінь) з міжособистісною поведінкою, оскільки бухгалтери становляться лідерами, надійними експерт-консультантами і стратегічними радниками для організацій у державному та приватному секторах [6].

Дослідження трансформації компетенцій бухгалтерських фахівців було проведено за підтримки аналітичної агенції BI Company у дві хвили: перша – у січні 2024 р., а друга – у січні 2025 р.

Збір даних здійснювався на провідних міжнародних платформах з працевлаштування – Indeed, Glassdoor та ZipRecruiter. У кожній хвилі зібрано від 150 до 250 актуальних вакансій за кожною з таких посад: старший бухгалтер (Senior Accountant), фінансовий директор (Chief Financial Officer, CFO), контролер (Controller), фінансовий аналітик та планувальник (Financial Analyst & Planner).

Для забезпечення валідності результатів з масиву були вилучені дублікатні вакансії та повторювані записи. Подальший аналіз здійснено за трьома основними критеріями: професійні навички, особистісні компетенції, вимоги до знання та використання технологій штучного інтелекту й машинного навчання (AI/ML).

Порівняльний аналіз результатів двох хвиль дав змогу визначити динаміку змін у структурі вимог до компетенцій фінансових фахівців, а також окреслити основні тенденції в трансформації ролі бухгалтерського персоналу в системі обліково-аналітичного забезпечення.

У межах дослідження окрема увага була приділена аналізу посадових вимог до старшого бухгалтера (Senior Accountant), оскільки саме ця посада є головною в реалізації процесів обліково-аналітичного забезпечення на підприємстві. Старший бухгалтер, як правило, не лише виконує облікові функції, а й відповідає за організацію роботи команди, координацію внутрішніх процедур, контроль за дотриманням стандартів фінансової звітності, а також формування аналітичної інформації для управлінських рішень. Така позиція передбачає володіння як глибокими професійними знаннями, так і управлінськими та комунікаційними навичками.

Також у ході дослідження враховувалася різниця у трактуванні бухгалтерської професії в національному та міжнародному контекстах. У той час як в Україні бухгалтерська діяльність здебільшого асоціюється з веденням обліку та складанням звітності, на міжнародному ринку праці, зокрема у США, Канаді, Великій Британії, посадові обов'язки бухгалтера значно ширші. Західна модель передбачає активну участь бухгалтера в процесах фінансового аналізу, прогнозування, формування рекомендацій для менеджменту, а іноді й розробки бюджетної політики.

У цьому дослідженні посада бухгалтера розглядалася саме в її західному значенні як професійної одиниці, що поєднує функції обліку, аналітики й консультативної підтримки управлінських рішень. Такий підхід обрано з урахуванням процесів

глобалізації, євроінтеграційного вектора розвитку України та тенденцій гармонізації професійних стандартів відповідно до міжнародних практик.

В умовах поступового впровадження Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ), цифрової трансформації облікових систем та орієнтації на бізнес-результативність, трансформація ролі бухгалтера в Україні є неминучою. Очікується, що в найближчому майбутньому вітчизняна модель професії зблизиться із західною, де бухгалтер не обмежується технічним обліком, а виступає активним учасником управлінських процесів, формує аналітичну підтримку та надає фінансові рекомендації менеджменту.

Врахування цього контексту дає змогу оцінювати зміни у професійних вимогах не лише як поточну практику, а й як орієнтир для розвитку обліково-аналітичного забезпечення в Україні.

За результатами двох хвиль дослідження простежується як стабільність окремих вимог, так і незначні, але показові зрушення в акцентах працедавців (рис. 1 і рис. 2).

Бухгалтерські навички все ще є основною вимогою – 100% вакансій у обох періодах містили цю компетенцію, що підтверджує головну роль технічної облікової функції. Управлінські навички також демонструють стабільність (66%), що свідчить про очікування керівної ролі старшого бухгалтера в команді. Аналітичні навички зросли з 48% у 2024 р. до 58% у 2025 р. (+10 п.п.), що може бути індикатором посилення аналітичної функції в межах обліково-аналітичного забезпечення. Навички звітування також продемонстрували незначне зростання з 56% до 57%, що підтверджує важливість представлення та інтерпретації даних. Навички планування зросли з 7% до 9%, а бюджетування – з 4% до 8%, що може свідчити про поступове включення старших бухгалтерів у стратегічні та бюджетно-планові процеси підприємства. Навички обслуговування залишились на рівні 19%, що відображає сталі вимоги до комунікаційної функції, особливо в умовах роботи з внутрішніми клієнтами (менеджментом, підрозділами).

Навички моделювання не змінилися і залишаються маргінальними (1%), що свідчить про те, що складне фінансове моделювання не входить до переліку базових очікувань щодо старших бухгалтерів.

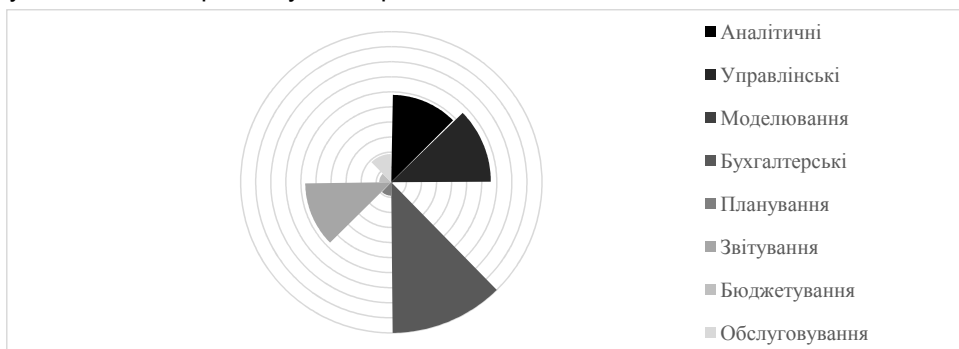

Рис. 1. Частка вакансій, в яких висуваються вимоги до професійних навичок бухгалтерів, січень 2025.

Джерело: розроблено автором.

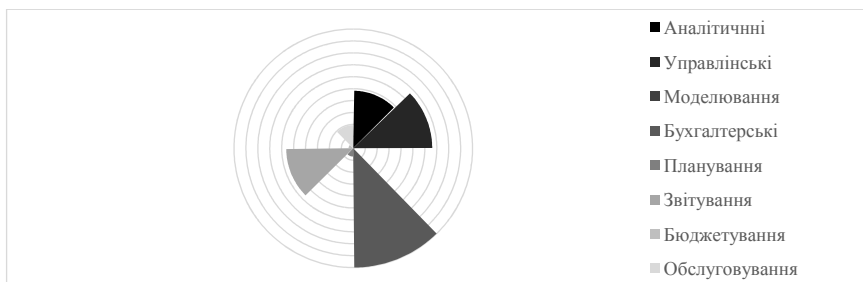

Рис. 2. Частка вакансій, в яких висуваються вимоги до професійних навичок бухгалтерів, січень 2024.

Джерело: розроблено автором.

Згідно з результатами порівняльного аналізу вакансій за 2024–2025 рр. (рис. 3), найвищу стабільність демонструє посада старшого бухгалтера – коливання у вимогах до професійних навичок для цієї ролі є мінімальними, якщо порівняти з іншими фінансовими спеціальностями. Такі ролі, як фінансовий аналітик та планувальник і фінансовий директор, зазнали більших змін: для фінансового аналітика та планувальника простежується стрибок у вимогах до навичок моделювання (+14,4%) і звітування (+4,0%), але падіння щодо бухгалтерських компетенцій (-23,9%), водночас для фінансового директора – зростання навичок аналізу (+18,0%) і планування (+30,8%) навичок, що свідчить про зміну акценту з операційного на стратегічне управління.

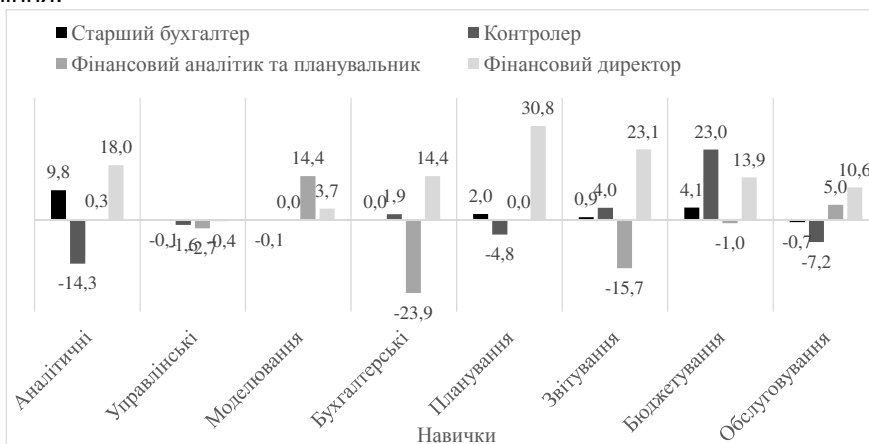

Рис. 3. Зміни у вимогах до професійних навичок фінансових посад, січень 2025 до січня 2024, відсоткові пункти.

Джерело: розроблено автором.

Результати двох хвиль дослідження демонструють помірну динаміку в структурі вимог до особистих навичок старших бухгалтерів (рис. 4 і рис. 5). Загалом, незважаючи

на незначні коливання, профіль очікуваних особистісних компетенцій залишився стабільним, із чітким домінуванням комунікаційних та організаційних навичок.

Комунікаційні навички все ще є домінантною вимогою: у 2025 р. вони згадуються в 95% вакансій, якщо порівняти з 93% у 2024 р. Це підкреслює важливість ефективної взаємодії бухгалтера з іншими учасниками бізнес-процесів. Вирішення проблем демонструє найсуттєвіше зростання – з 49% у 2024 р. до 64% у 2025 р. Це свідчить про посилення запиту на здатність самостійно реагувати на нестандартні ситуації в умовах змінного середовища. Організаційні навички, хоча й залишаються серед основних вимог, знизились із 86% до 78%, що може свідчити про зміщення фокусу з класичних координаційних обов'язків на гнучкість та аналітичність. Критичне мислення зросло з 19% до 22%, що вказує на поступове визнання його значущості у виконанні обліково-аналітичних функцій. Лідерські навички втратили актуальність: їх частка зменшилася з 19% до 13%, що підтверджує тенденцію до позиціонування старшого бухгалтера більше як функціонального координатора, ніж управлінця. Ініціативність згадується у 16% вакансій проти 23% роком раніше, що може свідчити про перевагу стабільного, надійного виконання завдань над генерацією нових ідей. Самомотивація втратила половину згадуваності – з 15% до 7%, що вказує на меншу увагу до внутрішніх мотиваційних чинників при відборі кандидатів. Увага до деталей зменшилась з 51% до 44%, що, ймовірно, пов'язано з частковим перенесенням контролю точності на автоматизовані системи.

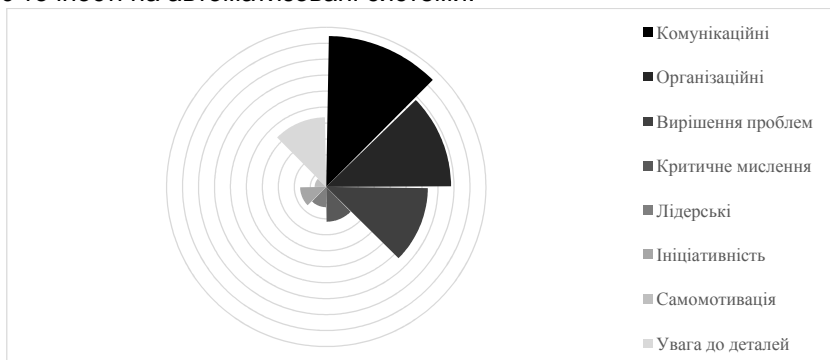

Рис. 4. Частка вакансій, в яких висуваються вимоги до особистих навичок бухгалтерів, січень 2025.

Джерело: розроблено автором.

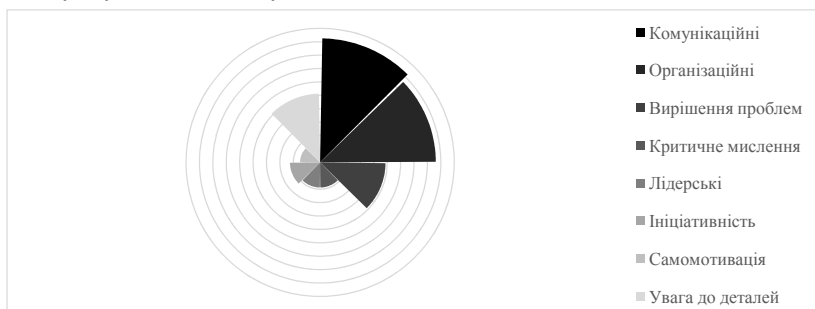

Рис. 5. Частка вакансій, в яких висуваються вимоги до особистих навичок бухгалтерів, січень 2024.

Джерело: розроблено автором.

Якщо порівняти з іншими фінансовими посадами (рис. 6), то зміни в профілі особистих навичок бухгалтера не були найглибшими, а й не залишилися стабільними. На посаді контролера різко зросли вимоги до уваги до деталей (+18,9 п.п.) та самомотивації (+13,3 п.п.), що свідчить про посилення очікувань щодо персональної відповідальності й концентрації на точності. Водночас у контролера одночасно зафіксоване значне зниження вимог до критичного мислення (–14,4 п. п.) та вирішення проблем (–13,3 п. п.), що вказує на спрощення очікувань щодо аналітичної складової роботи.

Для фінансових директорів зросли вимоги до уваги до деталей (+18,7 п. п.) та критичного мислення (+2,4 п. п.), але суттєво впали організаційні навички (–20,3 п. п.), що може свідчити про зменшення операційної залученості на користь делегування і стратегічних функцій.

Найбільше зниження вимог до особистих якостей загалом простежується у фінансових аналітиків і планувальників (FP&A). У них зменшилась згадуваність таких навичок, як вирішення проблем (–11,7 п. п.), організаційні (–6,9 п. п.), ініціативність (–9,1 п. п.) і самомотивація (–4,4 п. п.), що свідчить про посилення вузької спеціалізації цієї ролі на технічних аспектах без розширення поведінкових очікувань.

Таким чином, попри те що профіль бухгалтера не залишився незмінним, глибина змін у ньому є меншою, ніж у більшості інших фінансових посад. Це може свідчити про поступову адаптацію образу бухгалтера, а не його кардинальну трансформацію (на відміну від аналітиків, де профіль скоротився, чи контролерів, де він різко змістився в бік операційної точності та персональної відповідальності).

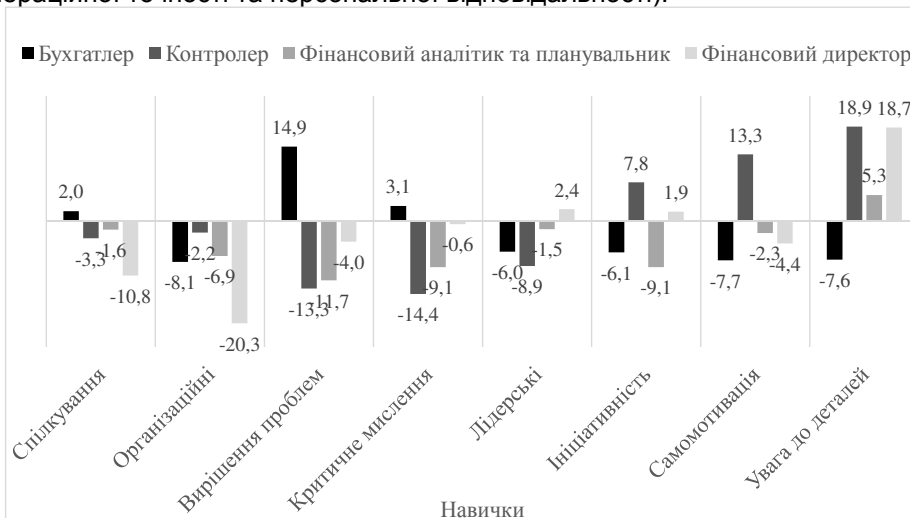

Рис. 6. Зміни у вимогах до професійних навичок фінансових посад, січень 2025 до січня 2024, відсоткові пункти.

Джерело: розроблено автором.

У 2025 р. простежується помітне зростання згадуваності вимог, пов'язаних із знанням чи досвідом роботи зі штучним інтелектом (рис. 7), практично на всіх головних фінансових посадах. Це свідчить про поступову інтеграцію AI-технологій у щоденні процеси фінансового управління та обліку.

Для бухгалтера частка вакансій, у яких згадується необхідність володіння або розуміння AI-рішень, зросла з 13% у 2024 р. до 17% у 2025 р. Хоча цей приріст є відносно помірним (+4 п.п.), він є індикатором стабільної динаміки цифровізації професії. Це означає, що навіть для традиційно операційної ролі, такої як бухгалтер, цифрова грамотність і базове розуміння принципів роботи з автоматизованими системами, включно з AI-модулями, стають поступово невід'ємною частиною професійного профілю.

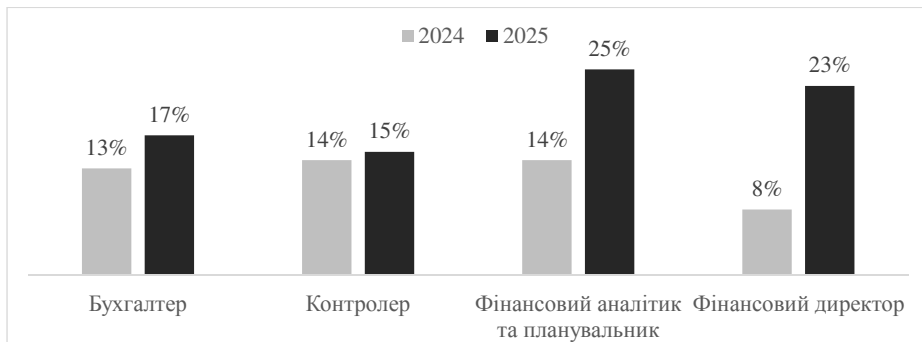

Рис. 7. Частка вакансій з вимогами до знання / вміння працювати зі штучним інтелектом.

Джерело: розроблено автором.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Результати дослідження засвідчують, що професійний портрет бухгалтера еволюціонує у відповідь на зміни в технологічному та управлінському середовищі. Попри збереження стабільної структури професійних навичок, головними є такі: облікові навички (100% згадуваності у вакансіях), управлінські навички (66%), аналітичні здібності (58%), написання звітів (57%).

У сфері особистих якостей простежується активна динаміка. Основними компетентностями є: комунікаційні (95%), організаційні (78%), вирішення проблем (64%). Найбільш виразне зростання демонструє навичка вирішення проблем – її згадуваність у вакансіях зросла з 49% у 2024 р. до 64% у 2025 р. Це свідчить про зростання очікувань до бухгалтера як до адаптивного фахівця, здатного діяти в умовах невизначеності та оперативно приймати рішення.

Водночас зростає значення цифрових компетенцій. Частка вакансій, які містять вимогу знання або досвіду роботи з інструментами штучного інтелекту, зросла з 13% до 17%. Це підтверджує тенденцію до поступової інтеграції AI у бухгалтерські функції, зокрема в автоматизацію рутинних процесів, формування звітності та аналітичну обробку даних.

Урахування цих змін є критично важливим для бухгалтерів, які прагнуть залишатись конкурентоспроможними на сучасному ринку праці. Формування професійного

профілю має ґрунтуватися не лише на технічних навичках ведення обліку, а й на здатності мислити аналітично, вирішувати проблеми, взаємодіяти в команді та володіти інструментами цифрової трансформації, включно зі штучним інтелектом.

Подальші дослідження доцільно спрямувати на: оцінювання ефективності навчальних програм з розвитку softskills та цифрових компетенцій у бухгалтерській освіті, вивчення впливу впровадження AI-технологій на реальну зміну функціональних обов'язків бухгалтерів у різних секторах економіки, порівняльний аналіз трансформації компетенцій бухгалтерів в Україні та країнах ЄС у контексті гармонізації професійних стандартів, дослідження перспектив формування нових спеціалізацій у межах бухгалтерської професії (наприклад, аналітик даних, digitalcontroller). Такі напрямки сприятимуть формуванню науково обґрунтованих підходів до модернізації професійної ролі бухгалтера в умовах цифрової трансформації.

Література

1. Гевлич Л. Л. Професія бухгалтера у цифровій економіці. Економіка і організація управління. Вінниця, 2021. № 3(43). С.138–146.
2. Колісник О. П., Твердун С. О. Нові вимоги до бухгалтерської професії у сучасному суспільстві : *матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф. «Облік, аналіз і аудит: виклики інституціональної економіки»* (9 жовтня 2021р., м. Луцьк). Луцьк, 2021. С. 220–223.
3. Король С. Я., Фоміна О. В. Новітні вимоги до професійної підготовки бухгалтерів та аудиторів : *матеріали III Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. «Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія»* (26 червня 2018 р., м. Тернопіль). Тернопіль, 2018. С. 102–105.
4. Король С. Я., Ключко А. Hard та softskills бухгалтера. Scientiafructuosa. Київ, 2020. № 3(131). С. 147–159.
5. Нагірська К. Є., Семенюк Н. М. Кваліфікаційні вимоги до професійного бухгалтера: очікування та реальність сьогодення : *матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф. «Перспективи розвитку обліку, контролю та аналізу в контексті євроінтеграції»* (23 травня 2019 р., м. Харків). Харків, 2019. С. 51–52.
6. Плікус І. Й., Жукова Т. А., Осадча О. О. Модель професії бухгалтер в епоху цифрових трансформацій: ключові напрями компетентностей бухгалтера. *Приазовський економічний вісник*. № 1(12). С. 200–205.
7. Плікус І.Й., Осадча О.О., Жукова Т.А., Розвиток професії «бухгалтер» в умовах цифрової адженди: емпіричні дослідження щодо майбутнього професії. *Інфраструктура ринку*. № 29. С. 589-594.
8. Ткачук І. М. Вимоги до бухгалтера у майбутньому : *матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. «Фінансові механізми сталого розвитку України»* (18 жовтня 2019 р., м. Харків). Харків, 2019. С. 288–289.
9. Znak, N., Derij, M. Organization of accounting and taxation in Canada: theory and practice : *тези доповідей VII міжнар. наук.-практ. конф. присвяч. 55-річчю кафедри обліку і оподаткування та 85-річчю від дня народження д-ра. екон.*

- наук, проф. Б. М. Литвина (26-27 вересня 2024р., м. Тернопіль). Тернопіль, 2024. С. 38–40
10. Муқан Н. В., Муқан О. В., Драган Р. Професійна підготовка бухгалтера крізь призму потреб роботодавців. *Молодь і ринок*. 2021. № 2(188). С. 33–37.
 11. Коршак В. В., Гаман Г. В. Професія бухгалтера: принципи та особливості дотримання етичних аспектів: збірник матеріалів VII Міжнар. конф. «Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України» (14 листопада 2024 р., м. Київ). К., 2025. С. 603–606.
 12. Лахтіонова Л. А., Лазарева Г. Р., Черенкова А. В., Васильчук В. В. Сучасні вимоги до бухгалтера в умовах війни. *Формування компетентностей обдарованої особистості в системі позашкільної та вищої освіти*. 2023. № 1. С. 270–281.
 13. Микутьський В. С. Трансформація професії бухгалтера в умовах диджиталізації управління. *Економіка АПК*. 2019. № 6 (26). С. 103–110.

References

1. Hevlych, L. (2021). Profesii bukhhaltera u tsyrovii ekonomitsi [The profession of accountant in the digital economy]. *Ekonomika orhanizatsiia upravlinnia – Economy and Organization of Management*, 3(43), 138-148. [in Ukrainian].
2. Kolisnyk, O., Tverdun, S.(2021). Novi vymohy do bukhhalterskoi profesii u suchasnomu suspilstvi [New requirements for the accounting profession in modern society]. *Materialy VIII Mizhnar. nauk.-prakt. konf. «Oblik, analiz i audyt: vyklyky instytutsionalnoi ekonomiky»– Materials of the VIII International scientific and practical conference “Accounting, analysis and audit: challenges of the institutional economy”*. Lutsk. P. 220-223. [in Ukrainian].
3. Korol, S., Fomina, O. (2018). Novitni vymohy do profesiinoi pidhotovky bukhhalteriv ta audytoriv [Modern requirements for the professional training of accountants and auditors]. *Materialy III Mizhnar. nauk.-prakt. internet-konf. «Oblik, opodatkuvannia i kontrol: teoriia ta metodolohiia»– Materials of the III International scientific and practical internet conference “Accounting, taxation and control: theory and methodology”*. Ternopil. P. 102-105. [in Ukrainian].
4. Korol, S., Klochko, A. (2020). Hard ta soft skills bukhhaltera [Hard and soft skills of an accountant]. *Scientia fructuosa*, 3(131), 147–159. [in Ukrainian].
5. Nahirska, K., Semeniuk, N. (2019). Kvalifikatsiini vymohy do profesiinoho bukhhaltera: ochikuvannia ta realnist sihodennia [Qualification requirements for a professional accountant]. *Materialy VII Mizhnar. nauk.-prakt. konf. «Perspektyvy rozvytku obliku, kontroliu ta analizu v konteksti yevrointehratsii» – Materials of the VII International scientific and practical conference “Prospects for the development of accounting, control and analysis in the context of european integration”*. Kharkiv. P. 51-52. [in Ukrainian].
6. Plikus, I., Zhukova, T., Osadcha, O. (2019). Model profesii bukhhalter v epokhu tsyfrovykh transformatsii: kliuchovi napriamy kompetentnostei bukhhaltera [Model of the accountant profession in the era of digital transformations: key areas of accountant competencies]. *Pryazovskyi ekonomichnyi visnyk– Priazovsky economic bulletin*, 1(12), 200-205. [in Ukrainian].

-
7. Plikus, I., Osadcha, O., Zhukova, T. (2019). Rozvytok profesii «bukhhalter» v umovakh tsyfrovoy adzhendy: empyrychni doslidzhennia shchodo maibutnoho profesii [Development of the “accountant” profession in the context of the digital agenda: empirical research on the future of the profession]. *Infrastruktura rynku – Market Infrastructure*, 29, 589-594. [in Ukrainian].
 8. Tkachuk, I. (2019). Vymohy do bukhhaltera u maibutnomu [Requirements for an accountant in the future]. *Materialy II Mizhnar. nauk.-prakt. konf. «Finansovi mekhanizmy staloho rozvytku Ukrainy» – Materials of the II International Scientific and Practical Conference “Financial Mechanisms for Sustainable Development of Ukraine”*. Kharkiv. P. 288-289. [in Ukrainian].
 9. Znak, N., Derij, M. (2024). Organization of accounting and taxation in Canada: theory and practice. *Tezy dopovidei VII mizhnar. nauk.-prakt. konf. prysviach. 55-richchiu kafedry obliku i opodatkuвання ta 85-richchiu vid dnia narodzhennia d-ra. ekon. nauk, prof. B. M. Lytvyna – Abstracts of the VII International scientific and practical conference dedicated to the 55-th anniversary of the Department of accounting and taxation and the 85-th anniversary of the birth of doctor of economics, professor B.M. Lytvyn*. Ternopil. P. 38-40. [in English].
 10. Mukan, N., Mukan, O., Drahan, R. (2021). Profesiina pidhotovka bukhhaltera kriz pryzmu potreb robotodavtsiv [Professional training of an accountant through the prism of employers' needs]. *Molod i rynek– Youth and market*, 2(188), 33-37. [in Ukrainian].
 11. Korshak, V., Haman, H. (2025). Profesiia bukhhaltera: pryntsypy ta osoblyvosti dotrymanna etychnykh aspektiv [The profession of accountant: principles and features of adherence to ethical aspects]. *Zbirnyk materialiv VII Mizhnar. konf. «Aktualni problemy osvithnoho protsesu v konteksti yevropeiskoho vyboru Ukrainy» – Collection of materials of the VII International conference “Topical issues of the educational process in the context of Ukraine’s European choice”*. Kyiv. P. 603-606. [in Ukrainian].
 12. Lakhtionova, L., Lazareva, H., Cherenkova, A., Vasylichuk, V. (2023). Suchasni vymohy do bukhhaltera v umovakh viiny [Modern requirements for an accountant in wartime]. *Formuvannia kompetentnostei obdarovanoi osobystosti v systemi pozashkilnoi ta vyshchoi osvity – Formation of competencies of a gifted person in the system of extracurricular and higher education*, 1, 270-281. [in Ukrainian].
 13. Mykul'skyi, V. (2019). Transformatsiia profesii bukhhaltera v umovakh dydzhytalizatsii upravlinnia [Transformation of the accountant profession in the context of management digitalization]. *Ekonomika APK – Economy of Agro-Industrial Complex*, 6(26), 103-110. [in Ukrainian].

Статтю отримано 30 квітня 2025 р.

Article received April 30, 2025.